

Prisen for beste

MILJØRAPPORTERING

Juryens redegjørelse for valg av

Miljørapportprisen 2001

og

Prisen for beste miljørapport fra et produksjonssted 2001

prisutdeling i Oslo

6. november 2002

Formålet med prisene å inspirere virksomheter i Norge til å forbedre miljøinformasjonen. Primært legges derfor virksomhetenes rapportering av miljøforhold til grunn for juryens vurdering.

Juryen har bestått av:

Thorbjørn Berntsen	formann
Bjørn Sveen, nestformann	Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
Frank Dahl	Den norske Revisorforening (DnR)
Niels Eirik Nertun	SAS
Berit Sørset	Teknologibedriftenes Landsforening (TBL)
Viktor Jakobsen	Norske Finansanalytikerens Forening (NFF)
Anne Helene Lindseth	Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)
Cato Isene Stoll	Norges Siviløkonomers Forening (NSF)
Olav Vannebo	Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH)
Sigve J. Aasebø	GRIP senter for bærekraftig utvikling

Sektorkomiteene har bestått av:

Industriselskaper:		Transport- og kommunikasjonsselskaper:	
Bjørn Sveen	NHO	Terje C. Gløersen	NR
Cato Isene Stoll	NSF	Eyvind Lome	Telenor
Arve Thendrup	Norsk Akkreditering	Niels Eirik Nertun	SAS
Handels- og serviceselskaper:		Produksjonssteder:	
Anne Lindseth	HSH	Berit Sørset	TBL
Sigve J. Aasebø	GRIP	Wilfred Nygaard	Oso Hotwater
Knut Lutnes	Coop	Grete Brobakke	Olivin
Rune Fjørtoft	FNH		

Bakgrunn og utvikling for miljørapporteringsprisen

Miljøforhold har vært et sentralt tema i samfunnsdebatten i over tretti år og det er forlenget akseptert at all menneskelig virksomhet har innvirkning på bl.a. jordens ressursreserver, artsmangfold og klima. Norsk næringsliv begynte allerede 1989 med miljørapporter til allmennheten. Organisasjoner bak Prisen for Beste Miljørapportering har samarbeidet siden 1995. I de fleste nordeuropeiske land gis det nå nasjonale priser for miljørapportering.

Norge deltar nå også i det europeiske arbeidet for prisbelønning til de beste europeiske miljørapporter – *ESRA*. Fjorårets to vinnere av den norske miljørapporteringsprisen, *Olivin* og *SAS*, vant også to av de fire prisene i den europeiske konkurransen. Vurderingskriteriene i den europeiske miljørapporteringsprisen er mer rettet mot selskapers rapportering om bærekraftighet.

Organisasjonene som samarbeider om den norske miljørapporteringsprisen vil i løpet av høsten se over vurderingskriteriene og sannsynligvis endre disse til å bli mer sammenfallende med den internasjonale trend mot å legge mer vekt på total bærekraftighet i næringsvirksomhet – som omfatter mer enn miljøhensyn.

Det utgis to miljørapporteringspriser.

- Én pris gis til et selskap for beste miljørapportering i forbindelse med årsrapporten. Det legges tiltagende vekt på miljørapportering i tråd med bærekraftighetsprinsippet. Prisen går til det selskap juryen utpeker som best av de tre vinnerne innen sektorene:
 - Industriselskaper
 - Transport og kommunikasjon
 - Handel, eiendom og service-virksomheter
- Én pris gis til beste miljørapport fra et bestemt produksjonssted, skip, forretning el. lign.

Ellers gis det vinnerdiplomer til de to øvrige sektorvinnerne, samt hederlig omtale til noen få andre innen disse fire gruppene. Vinnere av de to prisene kan ikke bli vurdert til prisene de tre følgende årene. For regnskapsåret 2001 gjelder dette Coop, Olivin, Oso, SAS, Telenor og Tyri.

Deltagelse og innsamling av rapporter

I tillegg til at næringsorganisasjonene i prissamarbeidet - NHO, HSH, FNH og NR - gjennom rundskriv har oppfordret alle sine medlemmer til å utarbeide miljørapport fra selskapet og delta i konkurransen, er også daglig ledere i over 500 industri-, service- og handelsselskaper, rederier, offentlige virksomheter og organisasjoner blitt direkte tilskrevet om miljørapporteringsprisen.

Sekretariatet har i år gått igjennom nærmere 350 selskapers års- og miljørapporter - i størrelsesorden samme omfang som tidligere år. 150 av disse er selvstendige miljørapporter fra konsern eller produksjonssteder. I tillegg inneholder 40 av årsrapportene miljørapporter/kapitel. Femten årsrapporter har særdeles omfattende miljøinformasjon i styreberetningen. Fordelingen på selskaper og produksjonssteder i prissammenheng er følgende:

- 55 industriselskaper
- 13 handel, eiendom og servicevirksomheter
- 15 transport og kommunikasjonsselskaper
- 100 produksjonsstedsrapporter

Utvikling

Et økende antall års- og miljørapporter legges etter hvert på selskapenes internettsider uten at de utgis som trykksak. På hjemmesidene legges også mer og mer generell miljøinformasjon, ofte

desverre udatert. Internettportalers brukervennlighet øker, det samme gjør tilgangen og bruken av internett i samfunnet. Selskapene sparer på å legge informasjon og rapporter på internett i stedet for i trykte versjoner, og det er vesentlig enklere å rette og ajourføre innhold. Juryen stiller seg like vel skeptisk til om internett i dag gir samme informasjonsmulighet for allmennheten som en trykt informasjon.

Styrets beretning i et betydelig antall av de gjennomgåtte årsrapporter tilfredsstillende etter juryens oppfatning fortsatt ikke regnskapslovens krav til miljøinformasjon. Dette tydeliggjøres bl.a. ved at en del selskaper fortsatt i beretningen skriver ”virksomheten forurenses ikke det ytre miljø...”. Når Regnskapsloven med tilhørende Regnskapsstandard presiserer at det er miljøpåvirkningen fra virksomhetens totale syklus - fra energi- og ressursforbruk, transport, utslipp, kjemikaliebruk, avfallsdisponering, uhellsrisiko og miljøpåvirkning når produktenes kasseres, som skal omtales i styrets beretning, mener juryen at en formulering som den nevnt ovenfor i de aller fleste tilfelle ikke er dekkende.

Blant nykommerne i år nevnes miljørapporter fra selskapene - i alfabetisk rekkefølge: *Bravida as, Leif Höegh & Co, Møre og Romsdal Kornsilos på Vestnes, Norske Potetindustrier HOFF på Gjøvik, Optiroc Leca Borge, Rolls-Royce Marine Deck Machinery Brattvåg, Sandnes Kommune, Sandella Sykkylven, Tynes Trevare Sykkylven*

Juryen har også merket seg at Statoils oljeraffineri på Mongstad – det største i Nord-Europa – for 2001 har klart å konsentrere miljørapporten inn på ett to-sidig trykt ark. Vi er også imponert over flere små Miljøfyrtårn-sertifiserte virksomheter utgir miljørapport, f.eks. Aaram Rengjøring med 3,5 ansatte. En oversikt over alle selskaper og produksjonssteder som har utgitt miljørapport siden 1989 finnes på www.nho.no søk ”miljørapport”

Det ble i årets innbydelses-brosjyre lagt mer vekt på miljøforholdenes betydning for selskapets finansielle status, samt at selskapene også bør vurdere å rapportere om bl.a. etikk i forbindelse med oversjøisk virksomhet og handel, kvinneandel i ledelse og andre forhold som inngår i arbeidsgiveres samfunnsansvar. Selv om antallet norske selskaper som utvikler seg mot bærekraftighets-rapportering må Juryen konstatere at svært få har maktet å tilfredsstillende disse utfordringene. Det er et ønske at foretakene i større grad kommenterer/vurderer fremtidige HMS-problemstillinger og utfordringer som kan ha betydning for foretakets økonomiske risiko og lønnsomhet.

Et mål med prisen er å øke interessen for miljøinformasjon i investor-miljøet. Ulike miljøaspekter, som ressursknapphet, kommende lovgivning, mulige lettelser eller innskjerpinger kan ha stor betydning for vurdering av et prospekt. Felles for samtlige av årets rapporter fra produksjonssteder er at de ikke gir slike opplysninger. Det er vanskelig å vite om dette skyldes at det ikke finnes slike miljørelaterte risiko eller muligheter av en størrelse som har betydning for vurdering av virksomhetens fremtid og inntjening, eller at det skyldes manglende blikk for slik informasjon. Juryen tror imidlertid at det ofte kan være det siste.

Juryens vurdering av de enkelte sektorer

Industriselskaper:

Det er i år bedre kvalitet og flere rapporter med miljøpolicy, tidsserier for restutslipp og økoeffektivitet enn tidligere år. Det er også mer tilgjengelig miljøinfo fra næringslivet enn noensinne, hovedsakelig pga. den sterke økningen i miljøinformasjon på internettssidene. Fortsatt er det dessverre langt mellom selskaper som klarer å sette miljøkostnader i en økonomisk sammenheng. Ca. ti selskaper redegjør for det de oppfatter som sitt samfunnsansvar - tildels vidt forskjellig fra selskap til selskap.

Av det store antall rapporter som er gjennomgått er de 55 beste selskapene underkastet en nærmere vurdering. Miljøinformasjon i styrets beretning, separat miljørapport(er), eget miljøkapittel eller årsrapport samt miljøinformasjon på selskapenes hjemmeside er gjennomgått. Sektorkomiteen for industriselskaper ble enig i å anbefale til Juryens endelige vurdering de syv etterfølgende selskapene – alfabetisk.

- *Draka Norsk Kabel AS*
- *Fesil ASA*
- *Fundia Armeringsstål AS*
- *Hydro Polymers AS*
- *Norske Shell AS*
- *Norske Skogindustrier ASA*
- *Statoil ASA*

Om disse seks fremhever Juryen spesielt:

Draka Norsk Kabel AS (www.draka.no)

Selskapet har, i tillegg til tilfredsstillende miljøinformasjon i styreberetningen i årsrapporten, utgitt en egen miljørapport som dekker de tre fabrikkene på Hokksund, Årnes og i Drammen. Miljøinformasjonen er naturlig nok relatert til kabelproduksjon og miljøutfordringer i forbindelse med utfasing og substitusjon av innsatsfaktorer i produksjonen. Utslipp og avfall behandles på en grundig måte, alle verdier er gitt for flere år. Bedriften har gjennomført LCA, og beskriver åpent miljøaspekter ved produksjon, bruk og avfallsbehandling av kablene. Selskapet er ISO14001-sertifisert. Bedriften har også gjennomført en verdiprosess. Vi kunne ønske oss mer om sosiale aspekter og miljørelatert økonomisk informasjon.

Fesil ASA (www.fesil.com)

Årsrapporten har en vesentlig bedre og fyldigere omtale enn i tidligere år av miljøforhold i styreberetningen - både på konsern- og verksnivå. Hele 55% av styreberetningen er miljøinformasjon! I styreberetningen vises det dessuten til egne miljørapporter fra de tre smelteverkene Holla, Lilleby og Rana. Alle er ISO14001-sertifisert. Når miljørapportene fra hvert enkelt verk innen Fesil-gruppen medtas, utgjør derfor årets miljørapportering fra Fesil ASA en svært omfattende miljøinformasjon - såvel på konsern- som på lokalt nivå. ISO14001-sertifisert. Den første miljørapport fra selskapet ble utgitt i 1990.

Fundia Armeringsstål AS (www.fundia.com/reinforcing/norge)

Miljøinformasjonen til allmennheten fra selskapet er særdeles omfattende. Ved siden av miljørapport for Fundia Armeringsjern i Mo er det også utgitt en HMS-handlingsplan for 2002-05, en egen brosjyre om miljøarbeidet ved verket, samt en bærekraftighetsrapport på konsernnivå Rauttarukki på engelsk. I forhold til selskapets størrelse er dette en meget omfattende og god miljørapportering. Selskapet er ISO14001-miljøsertifisert og har utgitt miljørapport siden 1992. Det kunne kanskje vært flere grafiske sammenstillinger av data.

Hydro Polymers AS (www.hydropolymers.no)

Selskapet er et eget aksjeselskap, heleiet av Norsk Hydro ASA. Ved siden av en utførlig miljøinformasjon i Styrets beretning (hele 54% er miljøinformasjon) er det også utgitt en omfattende EMAS-rapport for de to norske virksomhetene på Rafnes og i Porsgrunn. Miljørapporten dekker bedre enn de aller fleste selskaper Miljørapporteringsprisen vurderingskriteriene – også når det gjelder miljøkostnader lokal miljøpåvirkning og sosiale aspekter. Spesielt grundig og åpent belegger rapporten erfaringer, forskningsresultat og miljøutfordringer i forbindelse med produktene VCM og PVC.

Norske Shell AS (www.shell.no)

Meget bra omtale av miljøforhold i styrets beretning. Denne informasjonen er supplert med lettlest og fyldigere miljøinformasjon på andre steder i årsberetningen og ikke minst på internett. Gode taloppstillinger, grei redegjørelse for mål og måloppnåelse, bredde i rapporteringen og et instruktivt miljøkart med mengdeangivelser. Den er derimot noe tynn med hensyn til miljøøkonomi. Shells norske aktiviteter er EMAS- og ISO14001-sertifisert. Det er også utgitt et eget hefte om Shell og Samfunnet

Norske Skogindustrier ASA (www.norske-skog.com)

Miljø vies oppmerksomhet gjentatte steder i styrets beretning. Dessuten har Norske Skog gitt ut en særdeles godt gjennomarbeidet og uttømmende konsern-miljørapport som gir en bred omtale av vesentlige miljø- og andre bærekraftighetsspekter ved selskapets virksomhet i en popularisert form. I miljørapporten er dessuten inkludert ressursbruk og utslipp for hver enkelt fabrikk, slik at lokalsamfunnene kan lese ut lokal miljøbelastning. På konsernnivå er det vist tidsserier grafisk. Layout-messig er rapportene nyskapende og spennende - som et lettlest tidsskrift. Alle norske produksjonseenheter gir dessuten ut omfattende egne miljørapporter. Alle er EMAS- og ISO14001-miljøsertifisert. Norske Skogindustrier ASA, som har utgitt miljørapport siden 1990, vant også Miljørapportprisen for 1997. Og Norske Skogs papirfabrikk på Skogn vant Prisen for beste miljørapport fra et produksjonssted for 1996.

Statoil ASA (www.statoil.com)

Miljøinformasjonen i styrets beretning er begrenset, men tilfredsstillende selskapets størrelse tatt i betraktning. Ellers i årsrapporten gis en fyldig omtale av miljøforhold - under flere kapitler. Vesentlig forbedring fra tidligere år når det gjelder leseverdighet og interessant rapport. Mye om arbeidsmiljø og sikkerhetstiltak. Statoil stiller strenge miljøkrav til underleverandører, og etisk virksomhet i egen organisasjon. Statoil har også utgitt en egen rapport om sitt forhold til bærekraftig utvikling. Deler av Statoil er ISO14001-sertifisert. Mongstad og Tjeldbergodden har utgitt egne miljørapporter på nettet.

Juryen vil også fremheve miljøinformasjonen fra *Håg ASA*, *Statkraft SF*, *Tomra ASA*. Dette er selskap som langt på vei baserer sin virksomhet på å utnytte miljøhensyn som grunnide i produktene. Miljøinformasjonen blir nærmest å anse som lærebøker og er dermed noe vanskelig å sammenholde med de fra ”vanlige” selskaper. Miljøbelastningen fra disse virksomhetenes egne aktiviteter er små sammenlignet med betydningen av deres tjenester eller produkter, men ikke desto mindre omtales den seriøst.

Få norske selskaper arbeider like aktivt som for eksempel *Norsk Hydro ASA* for at selskapet skal ha en bærekraftig virksomhet og utvikling. De legger også stor vekt på å informere om miljø- og bærekraftighet. Rapporteringen sammenfaller imidlertid ikke med dagens vurderingskriterier for den norske prisen for beste miljørapporten.

Juryen fant at beste miljørapportering fra et industriselskap ble gitt av

Norske Skogindustrier ASA

Selskapets miljøinformasjon er særdeles bred og dekker informasjonsbehovet for så vel lokalbefolkningen som for sentrale interesseorganisasjoner og aktører på finansmarkedet. Omtalen viser et omfattende engasjement for miljø og samfunnsansvar i de land selskapet har interesser. Juryens innstilling var enstemmig.

Juryen ønsker å gi de andre seks industriselskapene Hederlig Omtale. Juryen uttaler videre at nivået for miljørapportering innen sektoren industriselskaper er høyt og bredt – det utgis svært mange gode miljørapporter sammenlignet med andre sektorer. Det var derfor både vanskelig og noe utilfredsstillende å måtte begrense hederlig omtale til så få.

Handels-, eiendoms- og serviceselskaper:

13 foretak i denne sektoren hadde utgitt miljøinformasjon av et slikt omfang og kvalitet at faggruppen foretok en nærmere vurdering. Coop vant miljørapporteringsprisen for 1998 og kunne derfor ikke vurderes for 2001. Av de 13 innkomne vurderte juryen spesielt to:

- *Norsk Jern Eiendom AS*
- *Select Service Partner AS*

Poengmessig kom disse to selskapene svært likt ut. Juryen vil for øvrig bemerke at selv om Norsk Jern Eiendom er et eiendomsselskap, så fremtrer det i miljø- og årsrapport mer som et industriselskap, noe som viser at den inndelingen i sektorer den norske miljørapporteringsprisen har praktisert hittil er lite relevant. Innen industrisektoren er også konkurransen vesentlig større og skarpere.

Norsk Jern Eiendom (www.mip.no)

Foretakets miljørapport er trykt sammen med årsrapporten, noe som gir et positivt signal om den vekt selskapet og selskapet styre tillegger miljøhensyn. Også i år har rapporten god informasjon om miljøstrategi og ledelsessystemer, med informasjon om ansvarlige. Hovedpunktene i HMS-planene for 2002 blir presentert. Dette forplikter foretaket, og viser at selskapet tar miljøarbeidet på alvor. Foretaket har også en pedagogisk oversikt over miljøaspektene. Disse er tegnet inn på et oversiktsfoto over området. Juryen kunne ønske seg mer informasjon om andelen kvinner i ledende stillinger og integrering av fremmedkulturelle.

Select Service Partner (www.ssp.no)

Også SSP har en kombinert miljø- og årsrapport, noe som signaliserer at foretaket tar miljø på alvor. SSP inngår i et stort internasjonalt konsern, slik at den økonomiske rapporteringen ikke går i detalj. Selv om årsrapporten ellers inneholder mye miljøinformasjon har de allikevel tatt en rask oppsummering i styrets beretning. Dette viser at også styret engasjerer seg i miljøforholdene. Informasjonen er omfattende og viser miljø som et strategisk forretningsparameter, gjennom de indekser som er presentert. Det er også bra at styret ser koplingen mellom miljø og kvalitet. Videre fokuserer foretaket på arbeidsmiljøet (Employee Satisfaction Survey), som viser at arbeidsmiljø er i fokus. Utfordringer omkring underrapportering av avvik presenteres. Dette gir rapporten større troverdighet. Vi noterer oss også at systemet er gjenstand for intern revisjon. Juryen ønsker kort å nevne at det er lite informasjon om miljøkrav i innkjøp og mål for 2002.

Når det gjelder miljøinformasjon fra sektoren *bilforhandler og -service* ser Juryen et stort forbedringspotensiale. Riktignok foreligger miljørapporter fra to foretak, MøllerGruppen og Bilia

Anleggsmaskiner, noe som er prisverdig av de to. Men fra denne bransjen også disse kunne gitt mer utdypende rapportering om bilers utslipp av klimagasser. MøllerGruppens årsrapport inkluderer seks sider miljøinformasjon. I styrets beretning er det referert til ytterligere miljøinformasjon lenger bak i årsberetningen, samtidig som styret gir en rask oppsummering av enkelte miljøaspekter og tiltak. Styret er i den forbindelse inne på bilenes miljøbelastning i bruk, noe Juryen anser for å være et meget sentralt aspekt. Klimagassutslipp blir et stadig viktigere tema. Rapporten har også mål for 2002, og manglende måloppnåelse for 2001 blir kommentert. Miljørapporten er klart forankret i ledelsen ved at konsernsjefen er intervjuet om konsernets miljøpolicy og bilbransjens og konsernets miljøutfordringer. MøllerGruppen er et eksempel for andre virksomheter innen samme bransje.

Heller ikke fra *finansnæringen* kan vi si oss fornøyd med deltagelse i konkurransen. De rapportene som er vurdert gir lite eller ingen informasjon om bedriftens direkte påvirkning av ytre miljø f. eks i form av flyreiser, energiforbruk etc. eller deres indirekte påvirkning gjennom deres rolle som långiver og kapitalforvalter. DnB fremstår som best i klassen av finansbedrifter, der det er utarbeidet en handlingsplan med definerte mål for flyreiser, papirbruk etc. Rapportering om målene og måloppnåelsen er imidlertid mangelfull. DnB har også innarbeidet miljøkrav til i kredittvurderingen og kapitalforvaltningen, men heller ikke her er rapportering om mål og måloppnåelse gjennomført.

Som vinner for sektor Handels- og Serviceselskaper utpekte Juryen

Select Service Partner AS

SSP har gjennom særdeles omfattende miljøinformasjonen i årsrapporten gitt et klart bevis på at miljøhensyn står sentralt i all virksomhet i selskapet.

Transport- og kommunikasjonsvirksomheter:

Totalt forelå miljørapporter fra 15 selskaper og etater innen denne sektor. Noen med eget miljøkapittel i årsrapport, andre med trykt miljørapport i tillegg til årsrapport med styreberetning. Siden Telenor ASA vant prisen for 1999 og SAS for 2000 kan disse bedriftene ikke delta i årets konkurranse. Sektorkomiteen fremmet fire av de 15 selskaperenes miljørapportering for Juryens endelige avgjørelse - alfabetisk.

- *Braathens ASA*
- *Jernbaneverket*
- *NSB BA*
- *Sea Truck Shipping AS*

Braathens ASA (www.braathens.no)

Braathens ASA ble overtatt av SAS med regnskapsmessig virkning fra 21. desember 2001. Selskapet har utgitt en miljø-rapport for 2001, men ingen egen årsrapport med styrets beretning. Den pliktige rapporteringen er isteden tatt inn i styrets beretning for SAS. Miljørapporten gir en meget grundig og oversiktlig presentasjon av sentrale forhold knyttet til helse, miljø og sikkerhet. Blant annet vil komiteen fremheve at rapporten gir en god oversikt over de mest betydningsfulle miljøaspekter ved virksomheten, omfattende både fly- og bakkeaktiviteter. Dessuten et oversiktlig sammendrag av nøkkeltall for produksjon og for de viktigste utslippene sammenlignet med tall for de 4 foregående år, splittet på henholdsvis innlands- og utlandstrafikk. Det er både gitt tall for totale utslipp og spesifikke tall for utslipp per sete- og passasjerkilometer som gir en mer relevant sammenligning med tidligere år.

Rapporten har videre en meget god omtale av de viktigste miljøpåvirkningene og hvorledes disse kan reduseres, primært ved modernisering av flyflåten, samt en oversiktlig og detaljert presentasjon av kjemikaliebruk og avfallsgenerering. Det gis en konsentrert oppstilling over viktige miljøsatsingsområder for år 2002. I motsetning til de fleste andre selskaper gis det også en oppstilling over miljørelaterte avgifter og andre utgifter.

Jernbaneverket (www.jernbaneverket.no)

Jernbaneverket, som forvalter og utvikler det offentlige jernbanenett, har publisert en Årsmelding, en særskilt Miljørapport og en fyldig Jernbanestatistikk for 2001. Alle rapportene er også tilgjengelige på deres hjemmeside. Jernbaneverket har ikke eget styre, og har således ikke avgitt særskilt styreberetning, men årsmeldingen omtaler ytre og indre miljøforhold i egne kapitler. Miljørapporten er en presentasjon av Jernbaneverkets miljøpåvirkninger, samt en oversiktlig presentasjon av miljøpolitikk og en tabell som gir en kvalitativ presentasjon av miljømål og oppnådde resultater i 2001 for en rekke miljøaktiviteter. Tabellen henviser videre til hvor i rapporten ytterligere informasjon er gitt om de respektive temaer. Blant miljøpåvirkninger omtales også arealbruk, det visuelle miljøet samt støy og vibrasjoner. Det gis et konsentrert miljøregnskap med tall for perioden 1997 til 2001 og et godt sammendrag av ressursbruk og utslipp som kan tallfestes. En oversiktlig tabell viser miljøinvesteringer og -kostnader for sentrale miljøtiltak for hvert av årene 1997 til 2001. Miljørapporten er dessuten gjennomgått av et miljørevisjonsfirma. Revisor påpeker at det gjenstår fortsatt arbeid med å etablere rutiner for innsamling, registrering og bearbeiding av miljødata. Det er Juryens vurdering at alle miljøprisens kriterier er godt dekket, og at denne miljørapporten er et mønster for slike rapporter fra tilsvarende forvaltningsbedrifter.

NSB BA (www.nsb.no)

NSB BA presenterer en meget omfattende Årsrapport og et Miljøregnskap for 2001. I tillegg publiserte NSB i mars 1999 Agenda 21 som også omfatter strategisk miljøplan for 1999-2002 som redegjør for miljøpolicy samt overordnede mål og tiltak i fireårsperioden. Årsrapporten er kun publisert på deres hjemmeside. Her er det også en Miljøweb med utfyllende miljøinformasjon. Miljøregnskapet gir en meget detaljert og oversiktlig presentasjon av ressursbruk og utslipp i 2001 som er sammenliknet med tidligere år. Innledningsvis gis det en oppsummering av NSBs miljøstrategi og vesentligste miljøutfordringer der det sies at NSB ønsker å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling. Det er videre god systematikk ved omtale av hvert tema vedr. ressursforbruk og miljø-påvirkning gjennom å redegjøre for mål, regnskapstall samt utførte og planlagte tiltak. Regnskapstall er også relatert til spesifikke utslipp (per personkilometer eller tonnkilometer) og viser utvikling over de fire siste årene. Det er presentert meget detaljerte data for ulike avfallstyper som gir leseren et godt inntrykk av hva avfallet omfatter.

Helhetsinntrykket trekkes imidlertid noe ned ved at omtalene av miljøaspektene ved den meget betydelige bussvirksomheten som omfatter nærmere 1000 busser er gitt en meget underordnet omtale i forhold til togvirksomheten. Det trekker også noe ned at miljørelatert økonomisk informasjon ikke er behandlet. Energibruk til drift av tog vises bare tabellarisk. Dette kunne med fordel ha vært fremstilt også i diagram slik at det ville være enklere å se utviklingen. En sammenstilling av totalt energiforbruk for hele NSBs virksomhet mangler. Fra et miljøsynspunkt savnes videre en nærmere vurdering av støypåvirkningene fra togvirksomheten.

Sea Truck Shipping AS (www.seatruck.no)

Sea Truck Shipping AS har publisert en felles tospråklig HMS- og Årsrapport der HMS rapporten utgjør 80 % av rapporten og er plassert først. Rapporteringen og styrets beretning viser at HMS er en meget sentral og sterkt fokusert del av bedriftens ledelsessystem. HMS-rapporten gir en meget utfyllende og oversiktlig presentasjon av de viktigste miljøforhold iht kriteriene. Bedriften har 170 ansatte, hvorav bare 12 på land, noe som viser at selv små bedrifter kan hevde seg i miljøprissammenheng. Ledelsen understreker både i innledningen, i ledelsens uttalelse og i styrets beretning at miljøhensyn har en sentral plass i bedriftens forretningsidé og opplyser at en av grunnene for oppkjøpet fra Gulf Offshore var selskapets visjoner og satsing på miljøteknologi i fremtidig skipsdesign. HMS-rapporten gir en meget god og dekkende presentasjon av selskapets HMS-politikk, miljøutfordringer, målsetninger og handlingsplaner. Totalt og spesifikt energiforbruk er gitt for hvert av de 7 skipene selskapet har hatt det direkte driftsansvaret for i 2001. Beregnede spesifikke utslipp av CO₂, SO₂ og NO_x er likeledes presentert i oversiktlige stolpediagrammer for hvert fartøy i tillegg til totale utslipp for flåten. Energiforbruk og utslippstall er sammenliknet med tilsvarende for 2000 som er første året slike tall ble registrert. Konkrete tall for HMS-investeringer og kostnader er oppgitt. Nye HMS-mål for 2002 er beskrevet, herunder fullført ISO14001-sertifisering. Det er i det hele tatt lite å utsette på rapporten. Rapporteringen til Sea Truck Shipping bør være en inspirasjon for andre små og mellomstore bedrifter.

Juryen vil avslutningsvis vise til at årsrapportene fra mange *rederier* i økende grad gir viktig miljøinformasjon, både om miljøpolicy, ressursbruk, utslipp og sikkerhetstiltak. Tre av de 14 virksomhetene som ble nærmere vurdert av sektorkomiteen var rederier. Juryen vil oppmuntre rederiene til å utvikle sin miljøinformasjon videre ved blant annet å gi mer kvantitativ informasjon og ved å sammenligne tall med tidligere års tall for å få frem et bedre bilde av utviklingen over tid.

Juryen vurderte som en klar vinner innen sektor for Transport- og Kommunikasjonsselskaper

Sea Truck Shipping AS

Rapporteringen og styrets beretning viser at HMS er en meget sentral og sterkt fokusert del av bedriftens ledelsessystem. Rapporteringen til Sea Truck Shipping bør være en inspirasjon for andre små og mellomstore bedrifter.

Juryen vurderte så de tre sektorvinnerne mot hverandre og kom til at

Miljørapporteringsprisen for regnskapsåret 2001

skal gis

Norske Skogindustrier ASA

Produksjonsstedenes miljørapporter

Selv om det kanskje er noen færre selvstendige miljørapporter enn tidligere år er det mange og gode rapporter. Det er i år gjennomgått selvstendige miljørapporter fra vel 100 produksjonssteder. Dette er en tydelig nedgang fra tidligere år. Dels kan dette tilskrives at mange produksjonssteder tilhørende større industrikonsern som ikke lenger utgir egne miljørapporter, men lar informasjonen inngå i konsernrapporten. Dette gjelder for eksempel Norsk Hydro ASA, Draka Norsk Kabel, Norcem og til dels Orkla og Elkem. Flere av produksjonsstedene i denne gruppen er selvstendige aksjeselskaper og kunne også vært vurdert i industriselskaps-sektoren. Det er miljørapportens utforming som er hovedgrunnen til at de vurderes som produksjonssted. For fremtiden vil en endring av denne inndelingen bli vurdert. Etterfølgende produksjonssteder - i alfabetisk rekkefølge - ble nærmere vurder av juryen:

- *Akzo Nobel Inks i Frogner*
- *Amersham Health Lindesnes Fabrikker*
- *Dale as i Vaksdal kommune*
- *Dalseide & Fløysand Group i Bergen*
- *Elkem Smelteverk i Salten*
- *Essoraffineriet på Slagentangen*
- *Falconbridge i Kristiansand*
- *Kemira Chemicals i Fredrikstad*
- *Norske Skog, Saugbrugs*
- *Rolls Royce Marine Deck Machinery i Brattvaag*
- *Star Carboline Group i Drammen-Lierstranda*

Akzo Nobel Inks i Frogner (www.aninks.com)

En oversiktlig og systematisk rapport, der det vises tallverdier for flere år. Bedriften har hatt en reduksjon i bemanningen, og er nå en "liten" bedrift (18 ansatte). De hadde ingen skader i 2001! I miljørapporten har de en god oversikt over driftskostnader som er relatert til HMS. Rapporten mangler noe om etikk og sosiale aspekter. Bedriften er sertifisert etter ISO 9001, ISO 14001 og OHSAS 18001.

Amersham Health i Lindesnes (www.amershamhealth.com/country/norway)

Kort og oversiktlig HMS-rapport, med en praktisk oversikt over tilsynsaktører. Særlig positivt at bedriften skriver mye om sosiale aspekter og bedriften i lokalmiljøet. De har også med turnover og kvinneandel. I det hele tatt har bedriften fulgt vurderingskriteriene, og innarbeidet disse på en god måte i rapporten.

Dale as (www.dale-antiflame.com)

Dale har igjen utgitt en meget oversiktlig og informativ rapport som dekker stort sett alle prisens vurderingskriterier. Bedriftene holder en positiv og aktiv tone. Rapporten har en oversiktlig prosessbeskrivelse som er til å forstå for allmennheten. De fleste verdier er oppgitt for flere år, slik at man kan følge utviklingen. Blant annet for sikkerhet har bedriften også vist utviklingen for flere år, både for skadetall, branner og branntilløp, lekkasjer og utslipp. I tillegg er dette også en av få bedrifter som kan vise miljørelaterte kostnader for flere år. Rapporten må anses som et godt eksempel for andre virksomheter. Bedriften er EMAS- og ISO14001-sertifisert. Miljørapport er utgitt de fleste år siden 1989. Selskapet er også tidligere hedret for utmerket miljørapportering.

Dalseide & Fløysand Group AS (www.dfgroup.no)

En oversiktlig og grei rapport. Særlig positivt er presentasjon av deres etiske prinsipper. De har også med livsløpsanalyser på HMS på store prosjekter. Et annet punkt som ikke nevnes hos så mange andre bedrifter er materielle skader, D&F hadde ikke materielle skader i 2001. Bedriften deltar i produksjonsprosessen hos andre bedrifter, og kan ikke regnes som et eget produksjonssted, men juryen vil gjerne hedre arbeidet med miljørapporten.

Elkem Smelteverk i Salten (www.elkem.com)

Kort og oversiktlig rapport. I rapporten har bedriften satt inn et oversiktsbilde med infoblokker som gir en god oversikt over utslippsforhold og konsesjoner ved de ulike produksjonsstedene, dette er en pedagogisk god løsning. Bedriften har eget punkt med miljøregnskap, og de nevner også materielle skader. Det er særlig de sosiale forhold i kriteriene som ikke er berørt.

Essoraffineriet på Slagentangen (www.esso.no)

De har en gjennomarbeidet og flott layout på rapporten, og de har lagt vekt på en muntlig presentasjonsform. Bedriften har etiske retningslinjer, og stiller krav til underleverandører om et levende internkontrollsystem. Det er ikke så lett å finne utviklingstrender når alle verdier kun er gitt for et år. Men bedriften har skrevet en miljørapport som er god mht. bl.a. sosiale aspekter, naboforhold m.m.

Falconbridge as(www.falconbridge.no)

Miljørapporten er ryddig og informativ, de har fått til en leservennlig rapport. Juryen vil særlig fremheve at bedriften viser utvikling over flere år for utslippstall, presentasjonen av målsettingen for en bærekraftig utvikling med den lokale målsettingen, samt presentasjon av samarbeid med kreftregisteret.

Kemira Chemicals (www.kemira.no)

Miljørapporten har en innbydende layout, men den er innledningsvis litt kronglete å finne frem i. Rapporten har en meget god beskrivelse av virksomheten, av miljøpolitikken, prosesser, produktene, råvarer, spesialavfall og opplæring. Det gis også en lang rekke eksempler på hvordan bedriften ivaretar samfunnskontakt og –ansvar. Vi savner omtale av forretningsetikk og miljømessige forretningsrisikoer.

Norske Skog, Saugbrugs (www.norske-skog.com)

Miljørapporten og Magasinet gir en grundig og omfattende presentasjon av HMS-arbeidet hos Saugbrugs. Opplysninger om utslipp og råstoff (vann og energi) er gitt for flere år slik at man kan se trender. I magasinet vises bedriftens arbeid hos søsterbedrifter, bedriftens posisjon i nærmiljøet samt arbeid med Inkluderende arbeidsliv.

Rolls Royce Marine Deck Machinery i Brattvåg (www.rolls-royce.com/marine/)

En ryddig og konkret rapport, der miljøaspekter og produktene i bruk og resirkulering er tatt med. De har bare verdier for to år, men ressursbruk, utslipp, avfall og resirkulering er presentert på en begripelig måte. Som mange andre bedrifter nevner de ikke forhold som etikk og andre sosiale aspekter. De har ikke noe om miljørelatert økonomisk kostnader for 2001, men målene for årene fremover er tallsatt. Det er en god førstegangsrapport, og vi imøteser HMS-rapporten for 2002!

Star Carboline Group (www.star.no)

Kortfattet og oversiktlig miljøinformasjon. De fleste vurderingskriterier er med i rapporten, av mangler er det som for mange andre informasjon om etikk og andre sosiale aspekter. De har ikke selv gjennomført LCA på sine produkter, men deltar aktivt i bransjearbeid for dette, samt at de deltar i kurs til kunder.

Juryen har vurdert som den beste, og dermed mottager av

Prisen for beste miljørapport for år 2001 fra et produksjonssted

skal gis

Dale as i Vaksdal kommune

Dales miljørapport er meget oversiktlig og informativ. Rapporten har en oversiktlig prosessbeskrivelse som også er til å forstå for allmennheten. Den holder en positiv og aktiv tone i forhold til miljøutfordringer. Rapporten må anses som et godt eksempel for andre virksomheter.